

zullen aangenomen worden. En zelfs weten wij, dat Jezus Christus het gezag en de macht en de souvereine heerschappij gekregen heeft om de Wereldrechter te zijn; en wanneer Hij zoo veroordeeld wordt door Pilatus, is dat opdat wij heden vrijmoedig tot Hem komen, juist omdat wij weten dat Hem de macht is gegeven om ons te oordeelen; en naardien Hij gezwegen heeft, moeten wij verstaan dat Hij onze veroordeelingen heeft willen dragen en dat Hij geen rechts-geding bedoeld heeft om Zich te rechtvaardigen, waar Hij ook wel wist dat Hij moest veroordeeld worden, nl. in onze plaats. Want, hoewel Hij zonder smet en vlek was, droeg Hij al onze zonden op Zich. Men moet zich dus niet verbazen, zoo Hij gezwegen heeft, als ware Hij overtuigd geweest. Want op geen andere wijze had Hij het middelaarswerk kunnen uitvoeren, dan door schuld te belijden en te bekennen dat Hij, in onze plaats staande, verdiend had, veroordeeld te worden. Ziet dus, wat het zwijgen van onzen Heere Jezus Christus meebrengt, opdat wij heden met vollen mond God kunnen aanroepen en Hem vergeving vragen voor al onze misdaden en zonden.

Matth. 27:11-26

En Jezus stond voor den stadhouder; en de stadhouder vraagde Hem, zeggende: Zijt Gij de Koning der Joden? En Jezus zeide hem: Gij zegt het.

En als Hij van de overpriesters en de ouderlingen beschuldigd werd, antwoordde Hij niets. Toen zeide Pilatus tot Hem: Hoort Gij niet, hoevele zaken zij tegen U getuigen?

Maar Hij antwoordde hem niet op één eenig woord, alzoo dat de stadhouder zich zeer verwonderde.

En op het feest was de stadhouder gewoon, het volk eenen gevangenen los te laten, welken zij wilden.

En zij hadden toen eenen welbekenden gevangene, genaamd Bar-Abbas.

Als zij dan vergaderd waren, zeide Pilatus tot hen: Welken wilt gij, dat ik u zal loslaten, Bar-Abbas of Jezus, Die genaamd wordt Christus?

Want hij wist dat ze Hem door nijdigheid overgeleverd hadden.

En als hij op den rechterstoel zat, zoo heeft zijne huisvrouw tot hem gezonden, zeggende: Heb toch niets te doen met dien Rechtvaardige, want ik heb heden veel geleden in den droom om Zijnentwil.

Maar de overpriesters en de ouderlingen hebben de scharen aangeraden, dat zij zouden Bar-Abbas begeeren en Jezus dooden...

Toen liet hij hun Bar-Abbas los, maar Jezus gegeeseld hebbende, gaf hij Hem over om gekruisigd te worden¹⁾.

Wij hebben reeds hierboven gezien, dat onze Heere Jezus Zich zoo vrijwillig ten offer heeft aangeboden om door Zijn gehoorzaamheid al

¹⁾ Calv. Opera, XLVI, 887—902.

onze ongerechtigheden te verzoenen en uit te wisschen; dat Hij heeft willen veroordeeld worden. Daarom staat er, dat Hij op alle beschuldigingen die tegen Hem ingebracht werden, niet geantwoord heeft. Hij had stof genoeg, maar Hij deed Zijn mond niet open, zooals ook gezegd wordt bij den profeet Jesaja. En dat is niet alleen geschied om Zijn lijdzaamheid te toonen, maar om ons de vrijheid te verwerven, heden ons te kunnen beroemen, rechtvaardig en onschuldig voor God te zijn (niet tegenstaande ons geweten ons aanklaagt en ons veroordeelt), wetende dat God in genade ons heeft aangenomen, en dat al onze zonden zijn uitgedelgd door de volkomenheid, die gevonden wordt in onzen Heere Jezus Christus. Ziet dan, hoe Gods Zoon voor ons de vrijheid heeft verworven, dat wij ons vrijmoedig kunnen beroemen kinderen Gods te zijn en rechtvaardig voor Hem gerekend te worden, nl. toen Hij geen enkel antwoord heeft willen geven om Zijn onschuld te bewijzen.

Nu zou men het verder op het eerste gezicht vreemd kunnen vinden, dat Hij gezwegen heeft en niettemin geantwoord heeft dat Hij Koning der Joden is, want die dingen schijnen eenigszins tegenstrijdig te zijn. Maar Johannes gaat verder en zegt dat Hij verklaard heeft dat Zijn Koninkrijk niet was van deze wereld, en dan dat Hij ook verklaard heeft dat Hij Gods Zoon was, zelfs betuigd heeft dat Hij in de wereld gekomen was om de waarheid te handhaven. Maar alles is gemakkelijk met elkaar in overeenstemming te brengen. Want onze Heere Jezus heeft moeten verklaren dat Hij Koning der Joden was, tenzij Hij de profetiën wilde verwerpen; het moest ook dat Hij Zich Gods Zoon noemde; maar dat doelde niet op Zijn vrijspraak, veeleer opdat er niet meer zoo lang geredeneerd zou worden maar Hij veroordeeld werd. Merken wij dus wel op, wanneer er gesproken wordt over het zwijgen van Jezus Christus, dat dit is omdat Hij geen enkele verontschuldiging heeft willen bijbrengen. Wat Hemzelf betrof, houdt Hij den mond gesloten. Toch heeft Hij niet nagelaten zulk een belijdenis af te leggen als het moest. Daarom zegt ook de heilige Paulus, dat Hij een goede belijdenis gedaan heeft voor Pontius Pilatus. Want als het er om te doen geweest was, dat Jezus Christus tot Zijn verdediging was overgegaan, was de rechter spoedig overtuigd geweest van Zijn onschuld. Hij kon gemakkelijk door te spreken Zijn zaak winnen. Daarom is Pilatus ook verwonderd. Evenwel heeft onze Heere Jezus niet nagelaten zulk een getuigenis af te leggen als God Zijn Vader Hem had opgedragen, niet strekkend ter onderwijzing (want daar was het de

plaats niet voor), maar om de leer die Hij tevoren had uitgedragen te versterken en te bekrachtigen.

Intusschen hebben wij anderzijds op te merken, dat het misdrijf hetwelk de Joden te meer moest verontrusten, was dat Hij onlusten verwekt had en verhinderd had aan Rome's keizer schattingen te betalen. Dat moest ook den stadhouder prikkelen, een heiden die daar door den keizer gezonden was. Nu is het zeker dat onze Heere Jezus uitgesproken had Koning te zijn, maar geen aardsche. We zien ook inderdaad dat, wanneer de Joden Hem willen kronen, Hij Zich terugtrekt en in het gebergte versteekt. En ook nu snijdt Hij dien smaad kortweg af, omdat het een blaam was voor het Evangelie, wanneer Hij de staatkundige orde had omgekeerd. Want Hij, Die gekomen is om ons allen te roepen tot het hemelsch Koninkrijk en ons daarvan deelgenoot te maken, heeft de aardsche koninkrijken niet willen vernietigen, aangezien deze juist door Hem en door Zijn kracht in stand worden gehouden. Het Evangelie mocht dus deze blaam niet hebben, dat Jezus Christus gekomen was om eenige macht of eenig gezag der wereld Zich aan te matigen. Daarom zegt Hij met nadruk tegen Pilatus: Mijn Koninkrijk is niet van hier.

En inderdaad, wat zou het beteekenen, indien het Koninkrijk van onzen Heere Jezus Christus aardsch was? Wat zouden wij winnen met ons hopen op Hem, aangezien onze toestand in de wereld zoo droevig is? De ongeloovigen hebben het veel makkelijker in de wereld dan wij, wat betreft de verdrukkingen die wij moeten verduren. Weliswaar komen Gods slagen overal neer en ook zij die zooveel als hun mogelijk is er aan willen ontkomen, blijven onderworpen aan veel ellenden en beproevingen. Maar toch zullen wij altijd harder behandeld worden, want Gods kastijdingen moeten beginnen bij Zijn Huis en bij Zijn Kerk. Als dus onze Heere Jezus een aardsch Koning was, zou het lijken alsof wij heelemaal vreemd aan Hem waren. En verder, nemen wij eens het geval dat wij al ons genoeg in deze wereld hadden, en wij door Gods Zoon hier een soort paradijs hadden, toch was ons leven slechts een schaduw; ons geluk zou dus zeer kort en wankel zijn. En daarom moeten wij wel hebben verstaan en daarvan volkomen overtuigd zijn, dat het Koninkrijk van onze Heere Jezus Christus hemelsch is, opdat wij jagen naar het eeuwige leven waartoe wij ook geroepen zijn. Daarom ook is het Koninkrijk van Jezus Christus eeuwig, omdat het niet bestaat uit iets dat van deze wereld is, waar alles vergankelijk is.

Leeren wij dan geduldig onze tegenspoeden te dragen, wetend dat daardoor niet verkleind en verminderd wordt de genade die ons door onzen Heere Jezus Christus verworven is. Want zelfs zijn het ons hulpmiddelen ter zaligheid, zooals Paulus aantoonst in Rom. 8 : 28. En wanneer wij gehoond en bespot worden door de wereld, veel smaad hebben te verduren, honger en dorst hebben, onze vleugels laten hangen, van alle kanten worden belemmerd, dan moeten wij toch zien: God neemt ons aan. Het is alsof Hij ons de kin optilt en zegt: Kijk omhoog en vermaak u niet met hetgeen van deze wereld is. Dat is het in hoofdzaak wat wij hebben op te merken.

En inderdaad is het niet zonder oorzaak, dat onze Heere Jezus er tot versterking aan toe heeft willen voegen, dat Hij geboren en in de wereld gekomen is, om der waarheid getuigenis te geven en dat alwie haar goed geproefd heeft zich aan Zijn stem houdt. Daaruit zien wij, dat het een leer van beteekenis is te weten dat het Koninkrijk van onzen Heere Jezus Christus hier beneden niet is. Want als het een weinig beteekenende uitspraak van Jezus was geweest, was Hij spoedig verder gegaan. Maar wanneer Hij uitspreekt, dat Hij in de wereld gekomen is, om der waarheid getuigenis te geven, wil Hij als het ware ons opmerkzaam maken, opdat een ieder het overdenke en al zijn vlijt bestede aan deze leering, nl. dat wij ons onttrekken zullen aan de wereld en aan alle schepselen, om te gaan naar dezen hemelschen Koning en in Hem de geestelijke goederen te zoeken, die ons daar worden meegedeeld, opdat wij ons er in verblijden, naar de mate die Hij weet nuttig te zijn voor onze zaligheid. Laten wij zelfs bij alles wat wij als de hoofdsom des Evangelies zien, goed letten op dit woord, dat Jezus Christus in de wereld gekomen is om der waarheid getuigenis te geven, opdat wij daaruit de conclusie trekken dat wij, wanneer wij op Zijn leer opmerkzaam zijn, niet zullen teleurgesteld worden; aangezien het een geheel besloten en zekere zaak is, dat Hij wat Hij ons heeft beloofd, houden zal. Wanneer David zich sterken wil tegen al de beproevingen, zegt hij dat het Woord Gods is als zilver gelouterd zeven malen en welbeproefd door het vuur. Zoo dan, zoo vaak en zoo dikwijls wij in twijfel zouden raken in zake de beloften van onzen Heere Jezus Christus en verontrust en lastig gevallen worden (want de duivel wendt ook zulk een listigheid aan om ons afkeerig te maken en ons den moed te doen verliezen), laten wij dan op dit getuigenis terug komen, dat, hoe het ook zij, onze Heere Jezus in de wereld gekomen is, om ons een getrouwe getuige te

zijn. En laten wij ook heden verwachten dat Hij ons daadwerkelijk zal toonen, ons niet tevergeefs al deze beloften gegeven te hebben, omdat zij niet feilen kunnen. Dat is het in het kort, wat wij hebben te onthouden.

En voorts, wanneer Pilatus zegt: **W a t i s w a a r h e i d ?** moeten wij opmerken, dat hij niet uit een soort verlangen om te leeren zulk een vraag gedaan en gesteld heeft, maar dat dit geschied is als uit hoon en spottend, gelijk ook tegenwoordig die zonde bij velen zich vertoont. Wanneer wij spreken van de waarheid Gods, bedoelen wij de leer des Evangelies, en de heilige Paulus kent daaraan in Efeze 1 dien eeretitel toe, opdat wij haar konden onderscheiden van elk ander weten. Weliswaar is het waarheid, als men ons een verhaal doet van iets dat plaats gehad heeft, maar wanneer God ons tot Zich roept en ons wil trekken uit deze wereld, opdat wij komen tot het hemelleven, is dat een waarheid die de hoogste plaats moet hebben, in vergelijking waarmee al het overige niets is.

Maar laten we nu eens zien, hoe de wereld eerbied bewijst aan de leer des Evangelies. De meest wijzen der wereld (die daarvoor gehouden worden) zijn zoo verblind van hoogmoed, dat zij wanneer men hun er over spreekt, zeggen: Hoe? hebben wij zolang op de wereld geleefd en zouden wij niet weten wat Evangelie is of iets wat het ook zij? Allen zullen zich geneeren, wanneer men hun zal zeggen, dat de waarheid Gods begraven is geweest en dat men er nu nauwkeuriger acht op moet slaan. Wij hooren de schimpscheuten die ze hierover uiten. Zoo is het ook met Pilatus geweest. Want omdat hij door den keizer gezonden was om stadhouder in het land van Judea te zijn, dunkt het hem dat men hem groot onrecht doet, wanneer men hem spreekt over een waarheid die hem onbekend is. Wat? Moeten wij dan als domme lieden beschouwd worden? En zal er in ons slechts leugen zijn? En kunnen wij niet tusschen goed en kwaad onderscheiden? En ben ik niet in het ambt gesteld van stadhouder des keizers, die hem vertegenwoordig, en zult Gij mij verwijten dat ik niet geweten heb wat waarheid is? Dat is dus de bedoeling van Pilatus. Hij is opgeblazen van trots als een pad en wil er niet voor bekend staan, dat hij niet zal weten wat goed en kwaad is. Wij zien dan ook inderdaad, dat hij het antwoord van onzen Heere Jezus niet afwacht, maar hij gooit dat woord er als hoonend uit en gaat meteen heen.

Aangezien het dan zoo is, moeten wij aan onszelf denken. En als er heden veel Pilatusen zijn, die weigeren in Gods leerschool onder-

wezen te worden en zich leerzaam te gedragen, als wisten ze reeds genoeg, dan mag dat ons niet verhinderen, ons tot geloofsgehoorzaamheid te voegen, opdat wij aannemen wat onze Heere ons aanwijst en voorhoudt. Wij moeten weten dat de waarheid niet in onzen geest groeit, omdat daar slechts ijdelheid en leugen is en wij in duisternis gedompeld zijn, totdat onze Heere ons er uit verlost. Verstaan wij het dan, dat de waarheid al onze gedachten en vermogens te boven gaat en dat het zeer noodig is dat God onze Meester is, om ons daarbij te bewaren; en dat wij ook klein zullen zijn om aan te nemen wat Hij ons voorhoudt. Wij moeten deze waarheid voor zóó kostbaar houden dat wij, wanneer wij hemel en aarde omreisde hebben, zoodat wij alles schijnen geleerd te hebben, toch weten zullen dat het slechts rook is en dat het wegvloeien zal, totdat wij gefundeerd zijn op dit Woord, dat zeker en onwankelbaar is. Dat is het dan in hoofdzaak wat wij hebben te onthouden.

Nu wordt gezegd dat, toen Pilatus gezeten was op zijn rechterstoel, zijn vrouw hem bericht heeft, dat hij Jezus Christus niet zou veroordeelen, omdat zij door veel droomen gekweld was. Zonder twijfel heeft God op onderscheiden wijze willen getuigen van de onschuld van Jezus Christus, zelfs door den mond van Pilatus (zooals wij dat al hebben aangestipt en het nog duidelijker zien zullen). Niet dat God niet reeds besloten zou hebben, wat met Zijn eenigen Zoon moest gedaan worden. Immers omdat Hij wilde dat Hij het offer zou zijn om de zonden der wereld uit te wischen, moest de Schrift vervuld worden. Maar toch moest ook bewezen worden dat onze Heere Jezus rechtvaardig en onschuldig was, opdat wij te beter zouden verstaan, dat Hij de veroordeeling geleden heeft, die over ons moest komen en waaraan wij schuldig waren en dat wij altijd op onze gebreken en zonden zouden zien bij alles wat ons verhaald wordt over den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus.

Nu staat er verder, dat Pilatus begeert onzen Heere Jezus te kunnen vrijspreken; want hoewel hij souverain gezag had, waartegen geen beroep mogelijk was, verontrustte hem de oproerige stemming toch, omdat hij in een vreemd land was en bij een weerbarstig volk, al had hij dan ook een garnizoen in de stad. En zoo wil hij op een listige en vriendelijke manier optreden, opdat het volk gekalmeerd worde. Daarom staat er dat hij voorstelt, wat de gewoonte was, dat hij op het Paaschfeest zulk een gevangene

zou loslaten als het volk wilde. Hij geeft hun te kiezen, of Jezus Christus of Bar-Abbas die (zooals Johannes zegt) een roover was, en de andere Evangelisten zeggen dat hij een welbekende boosdoener was, die zelfs een moord had begaan, en oproer en onrust in de stad verwekt had. Een pest dus, die allen tot een afschuw moet zijn. Toch schreeuwt het volk: Laat ons Bar-Abbas los, hij ontvange gratie en Jezus Christus worde gekruisigd.

Wat deze gewoonte aangaat op het Paaschfeest een gevangene los te laten, wij zien daaruit waar de menschen door hun dwaze devotie's toe gebracht worden. Want al leek het wel dat het feest daardoor te grooter eere ontving, wanneer een gevangene bevrijd werd, en dat het een dienst aan God was, toch was het niets dan een gruweldaad. Want er staat, dat hij die den goddelooze rechtvaardigt, even schuldig is voor God, als wie den onschuldige straft. Er moet rechtvaardigheid zijn bij degenen die God gesteld en geplaatst heeft op den stoel des gericht; want wanneer Hij hen wapent met Zijn zwaard, heeft Hij niet tegen hen gezegd: Doet zooals het u zal goeddunken. Hij wil wel dat zij vaderlijke zorg voor het volk dragen en dat ze zich er zeer voor zullen wachten zich in wreedheid te verheffen om anderen onrecht aan te doen, door misbruik van hun invloed en gezag te maken, maar dat ze veeleer vriendelijk en vol ontfermen zijn. Toch moeten de misdaden worden bestraft en God beveelt het zoo. Maar wat doen de menschen? Zij meenen het Paaschfeest te eeren, wanneer ze God beleedigen en duidelijk Zijn Woord overtreden. Daardoor moeten wij vermaand worden niet onze inbeelding te volgen, wanneer sprake is van het eeren van God, maar in alles en overal een behagen in Zijn wil te hebben. Wij moeten dus niet eenige vroomheid verzinnen naar het ons zal goeddunken, maar ons er mee tevreden stellen te doen wat God ons beveelt en wat Hij goed keurt. En zelfs zien wij wat van deze gewoonte groeit, nl. dat men er nog heden een wet van maakt, zoodat alles wat als volksgebruik aangenomen is, geoorloofd schijnt te zijn. Maar hoe het ook zij, God houdt niet op dit te veroordeelen, en wij zien de dwaling die er bij gekomen is, waar dit bederf meegebracht heeft dat Bar-Abbas de voorkeur heeft gekregen boven den Zoon van God.

Nu zou men 't weer op het eerste gezicht vreemd kunnen vinden, dat onze Heere Jezus Christus zoo geminacht is, en dat een roover en een moordenaar boven Hem bevoorrecht wordt, dat hij meer genade bij de menschen vindt en Jezus Christus zoo'n schande en

smaad heeft ontvangen. Was het niet genoeg, dat Gods Zoon werd gekruisigd en een smaadvollen dood onderging, boven de erge kwellingen die er al waren? Want de dood des kruises was als 't ware de straf voor roovers; het was niet slechts wat heden de galg zou zijn, maar wat het rad is. Was het dan niet genoeg dat Jezus Christus, na geslagen te zijn en in het gezicht te zijn gespuwd, tot in die diepte werd geleid, zonder dat Hij nog door deze nevenstelling als verfoeilijk aan iedereen getoond is? Want als wij naar ons eigen verstand oordeelen en wij slechts zien wat voor oogen is, zouden wij waarlijk hierbij in verwarring raken. Maar wij moeten het geloofsoog hooger heffen en komen bij wat we hierboven al aangevoerd hebben, nl. dat God dit alles door Zijn Raad heeft bestuurd. Zoo moeten wij dus niet blijven staan bij wat het volk en Pilatus hebben gedaan, maar dit onveranderlijk besluit Gods beschouwen, nl. dat Hij om ons te meer te verootmoedigen, gewild heeft dat Zijn Zoon zoo neergestort werd in alle schande en zelfs beneden alle boosdoeners der wereld gesteld werd, zooals Hij ook tusschen twee roovers gekruisigd is, gelijk wij hierna zien zullen. Dat is het dus wat wij hebben op te merken, wanneer hier staat, dat Bar-Abbas moest vrijgelaten worden en Jezus Christus daar gesteld als de meest verfoeilijke ter wereld.

Nu probeert Pilatus na dit alles nog onzen Heere Jezus vrij te krijgen, maar door een duivelsch middel, nl. dat hij Hem geeselt (dat noemde men toen kastijden), en na Hem zoo gegeeseld te hebben als iemand die eenig misdrijf begaan had, had hij Hem willen loslaten, want daardoor wilde hij de onrust van het volk kalmeeren. Maar indien onze Heere Jezus zóó ontkomen was, wat was het dan geworden met het Evangelie en hoe kwam het dan met de zaligheid der wereld? Want deze straf, waarvan Pilatus sprak, was voor altijd een schandmerk, als ware het Evangelie een goddelooze leer geweest, omdat de rechter van het land haar veroordeelde; en onze Heere Jezus was persoonlijk heelemaal uitgeworpen geweest. En wij waren intusschen omgekomen, aangezien er geen ander middel was om ons met God te verzoenen dan de dood van Zijn eenigen Zoon. Want dat is de ontsluiting tot het leven, nl. de dood van onzen Heere Jezus.

Zoo zien wij dan, dat de duivel, zooveel hij kon, zich ingespannen heeft, dat onze Heere Jezus niet stierf. En toch, wie heeft de priesters en huns gelijken aangedreven om Jezus Christus ten doode toe te vervolgen, dan de duivel? Het is waar, want hij handelt als een

ultzinnige. Gelijk wij zien dat God een geest van verwarring en krankzinnigheid zendt over al de goddeloozen, zoodat ze elkaar tegenspreken en als golven zijn die tegen elkaar aanslaan, zoo is de duivel zelf vervoerd geworden, wanneer hij eenerzijds tracht de herinnering aan onzen Heere Jezus te vernietigen en daarna echter heeft willen beletten de verlossing van het menschelijk geslacht. Maar God heeft zoo gehandeld, dat Hij wilde dat de onschuld van Zijn Zoon door den eigen mond des rechters betuigd zou worden; en toch heeft Hij niettemin ook gewild dat Hij stierf om het offer onzer zaligheid en verlossing te brengen. God heeft slechts één enkelen en éénvoudigen wil, die dan ook onze bewondering wekt. En Hij heeft Zijne zoo ongewone wijzen van handelen, dat wij hier de oogen moeten neerslaan en toch weten, dat onze Heere Jezus geleden heeft niet naar den smaak der menschen, maar omdat wij zulk een onderpand moesten hebben der oneindige liefde van onzen God, en dat Jezus Christus ons die openbaren zou om te toonen, hoe kostbaar Hem onze zielen zijn en hoe dierbaar derzelver zaligheid. Laat ons dan al deze dingen beschouwen.

Voorts wordt er nog door Johannes gezegd, dat het volk, hoewel Jezus Christus gegeeseld was, toch zich inspant om nog meer te schreeuwen, dat men Hem ter dood zal brengen. Dan herhaalt Pilatus nog eens — omdat hij nl. hoorde dat Jezus Christus Zich Gods Zoon gemaakt had en dat woord hem treft en hij er meer nog dan tevoren door geschrokken is — daarom vraagt hij Hem: Vanwaar zijt Gij? En wanneer Jezus Christus geen antwoord geeft, zegt hij: Weet Gij niet dat ik macht heb U vrij te spreken of U te veroordeelen? Nu zien wij hier, waarom de Joden een zoodanige beschuldiging tegen onzen Heere Jezus Christus inbrengen. Weliswaar was het misdrijf, dat den stadhouder het meest verontrusten moest, dat Hij Zichzelf het koningschap en de heerschappij had toegekend; maar wanneer zij zien dat hun arglistigheid ontdekt is en Pilatus heel goed begrijpt dat het slechts verzonnen leugens zijn, zeggen ze daar over heen: Wij hebben de wet waardoor Hij moet sterven. Want dat privilege was hun gelaten, opdat ze niet gingen strijden voor den godsdienst. Want de Romeinen, die heidenen waren, en hun afgoden slechts uitwendig dienden, wilden hun gezag langs dezen weg handhaven, dat een ieder handelen mocht naar eigen godsdienstige opvatting.

Nu zeggen ze bovendien: Hij heeft Zichzelf Gods Zoon gemaakt, en daarom heeft Hij God gelasterd. Weliswaar maakte het

onzen Heere Jezus, ware Hij niet de Verlosser der wereld geweest, des doods schuldig, Zichzelf tot Gods eenigen Zoon te maken. Want wij zijn allen kinderen Gods, als Hij ons door Zijne genade heeft aangenomen; zoo drukt de Heilige Schrift zich geregeld uit. Verder worden diegenen die een bijzondere genade ontvangen hebben, z o n e n G o d s genoemd in een anderen zin, zooals de vorsten en de magistraten. Op te sterker grond kon dus Jezus Christus, Die in volmaaktheid gezalfd was met de genadegaven en krachten des Heiligen Geestes, Zich wel Zoon van God noemen. Maar wanneer Hij niet de Verlosser der wereld geweest was, was het een doodelijke misdaad tegen de waarheid, Zich den eenigen Zoon Gods bij uitnemendheid te noemen.

Maar hoe komt het, dat de Joden Hem deswege beschuldigen? Allereerst uit onkunde aan de Schrift, omdat zij niet weten, dat wie de Verlosser moest zijn, moest geopenbaard worden als de levende God. Omdat ze dus geen inzicht in de Schrift hadden en zich daarin niet geoefend hadden, maar door hun onachtzaamheid dom waren geworden, daarom zijn ze zoo brutaal geweest Jezus Christus te veroordeelen. Nu zien wij een gelijke vermetelheid bij alle onkundigen. Wanneer men heden ten dage roept: Ketter, is dat niet, omdat men de bewijzen bij de hand heeft; maar de allerdomsten worden door zoo'n razernij voortgedreven, omdat ze ijveraars willen zijn voor de eere van God en niet weten waarom en hoe. Men had verder moeten onderzoeken of Jezus Christus de Messias was of niet. Maar de Joden hebben Hem verworpen zonder eenig onderzoek in te stellen. Leeren wij dan hieruit, als wij een ijver willen hebben dien God goedkeurt, dat wij bestuurd moeten worden door rechte wetenschap en onderwezen moeten worden door Zijn Woord. Want wij zullen wel heel wat drukte kunnen maken, maar het zal slechts evenzooveel razernij van Satan zijn, als wij niet spreken gelijk leerlingen Gods; want Hij is onze eenige bevoegde Rechter en behoudt Zichzelf dat werk voor om ons te toonen wat Zijn wil is. Naardien het dan zoo is, laat ons het Woord Gods eenvoudig volgen en ook rustig zijn, en dan, dat onze ijver daarnaar geregeld worde. Dit moeten we allereerst in oogenschouw nemen.

Maar wanneer gezegd wordt dat Pilatus meer dan ooit gevreesd heeft, nu hij Gods Zoon hoort spreken, zoo zien wij hier in den persoon van een armen heiden eenig zaad van religie, dat hem ontroert en hem prikkelt en zijn geweten zoo onrustig maakt dat hij niet weet waarheen zich te wenden. Hij ziet daar Jezus Christus,

geheel misvormd, en zelfs had hij Hem reeds laten geeselen en tevoren had Hij al zooveel smaad en schande, zooveel speeksel en kinnebakslagen gehad, welke Hem gegeven waren in het huis van Kajafas; kortom, daar stond een mensch die veracht en verworpen was door allen, en niettemin ontroert de naam van God Pilatus en boezemt hem ontsteltenis en verbazing in. Wat zal het dan worden, wanneer wij als wilde dieren zullen zijn? En wanneer men ons spreekt over God, moet dan niet, indien wij ons in geen enkel opzicht door eenigen teugel laten terughouden, het voorbeeld van Pilatus ons ten laatste dage veroordeelen? Wij kunnen tegenwoordig spotters aantreffen, compleet bezeten menschen; als men hun voorhoudt: zie wat God ons aantoon, en men haalt Zijn Woord aan en wil hun bewijzen wat zij verwerpen, het is hun alles eenerlei. Zij stoppen de ooren toe, zij blinddoeken de oogen, zij zijn vooringenomen door al hun eigen gedachten en zóó hoogmoedig, dat er geen sprake van is dat ze eenig gehoor geven, want zoo staan ze onder de dingen dat ze zeggen: Wij hebben zoo besloten en zoo moet het uitgevoerd worden. Ja? Maar zie intusschen Pilatus eens. Nooit had hij met een enkel woord van de leer Gods gehoord, zelfs was de Wet bij hem in zoo'n verachting dat hij al wat de Joden doen voor een verdichtsel houdt en aanbidt zijn afgoden; en toch treft hem de naam van God en wordt hij, wanneer men daarover spreekt, weerhouden. En is dat nu om eenige majesteit of eenige statie die hij aan Jezus Christus ziet? Heelemaal niet. Het is alleen de naam van God, die hem dringt tot eerbied. Hoevelen zullen er dan zijn, die veroordeeld zullen worden door deze vrees van Pilatus, wanneer ze hun gewonen gang gaan en men niets bij hen kan bereiken, ook al houdt men hun den Naam van God voor en spreekt niet slechts terloops één woord tot hen, maar wijdt zich er aan, hen te onderwijzen en als met den vinger er bij hun voor te houden de getuigenissen der Schrift? Als zij zich niet verwaardigen om er aan te denken, noch er eenige opmerkzaamheid aan wijden, moet dan niet de duivel hen heelemaal in beslag nemen, en doen zij zich dan niet kennen als monsters, die alle zaad van religie vernietigd hebben, omdat zij zich tegen God hebben verhard, als spottend met alle natuurlijke orde? Dat is het dan in 't kort, wat wij hebben te onthouden.

Hoe dat nu ook zij, anderzijds zien wij ook, dat alle vrees welke de menschen hebben, en al wat ze nog bezitten aan gevoel en begrip van Godsvereering, slechts als een bliksemschicht zal zijn, die dwars

voor de oogen langs schiet en terstond verdwijnt. Want hoe heeft Pilatus God gevreesd? We zien, dat dit hem geenszins weerhoudt om een zoo grooten trots te openbaren, als dunkt het hem dat God niets meer beteekent. Zoo zien wij, hoe degenen, die zich niet door den Geest Gods laten leiden, eenzijdig eenige vreeze zullen hebben waardoor ze worden aangegrepen, zoodat ze zich somtijds voor God zullen verootmoedigen; maar toch laten ze het niet de hoornen op te steken en dan zichzelf te vergeten en hun consciëntie te bezwaren om kwaad te doen. Zoo zien wij bij Farao, dat hij soms zeer verwonderd is en zegt: bidt God voor mij; ho, dit is Gods vinger, daaraan moet men zich onderwerpen. Maar spoedig daarna gaat het slechter dan ooit. Zoo is het ook met Pilatus geweest.

Hieruit ontvangen wij deze waarschuwing, dat wij geen vreeze Gods moeten hebben die als een damp is, maar die een goeden wortel heeft, die vast blijft in onze harten. Want hoe heeft Pilatus God gevreesd? Het heeft slechts gediend om te meer hem alle verontschuldiging te benemen. Daarom ook schudt God de ingeslapen consciëntie wakker bij hen die alle juk willen afwerpen, en brengt hen er toe en dringt hen, nauwlettender aan zichzelf te denken, zoodat ze, al is het knarsetandend, hun armoede moeten bekennen en hun zonde gevoelen, ook al wilden zij er bij inslapen. Al de gewetensbezwaren dus, die alle verachters van God en alle goddeloozen hebben, zijn zooveel dagvaarding, welke God hun doet toekomen, om hun alle voorwendsel van onwetendheid te benemen.

Maar daarna werpen zij den teugel af en slaan op hol als waren ze heelemaal niet te houden gelijk wij aan Pilatus zien. Eerst is hij zeer verwonderd, maar spoedig komt zijn oude aard weer boven. Weet gij niet (zegt hij tegen Jezus) dat ik macht heb U vrij te spreken en U te veroordeelen? Hier moeten wij allereerst opmerken, dat ook als hij een bandiet was, hij niettemin geen vinger zou kunnen verroeren, als God hem daartoe de macht niet gaf. Hoe waagt Pilatus het dan met een zoodanige en zoo grenzenloze willekeur aan te komen, nl. te veroordeelen en vrij te spreken naar zijn wil en gril? Want het zou beter zijn, dat aan alle bandieten de vrije teugel gelaten werd en zij vrijheid hadden om in de bosschen hun wreedheid uit te oefenen, dan dat op een zoo eervollen zetel lieden zitten, die behagen hebben in hun macht, zonder aan het geweten te denken en die intusschen de heele wereld in de war brengen. Zoo zien wij hier, (zooals ik al aangetoond heb) dat er geen levende wortel in Pilatus is geweest, maar slechts een damp.

Leeren wij dan zoo God te vreezen, dat er in ons een sterke standvastigheid is om te wandelen in gehoorzaamheid aan Hem en dat wij vromelijk tegen alles strijden wat ons van den goeden weg zou kunnen afbrengen, en dat deze teugel ons altijd weerhoude, dat er geen sprake van zijn mag den toorn te tarten van Hem, Die alle macht over ons heeft. Dat is het in hoofdzaak wat wij hebben te onthouden.

Intusschen valt hier ook op te merken, hoe de roem, welken Pilatus zichzelf geeft, niettemin voor hem een groote schande is. Want zijn vijanden kunnen hem niet erger verwijten maken dan dat hij wil gehouden en beschouwd worden als iemand die geen onderscheid maakt tusschen goed en kwaad; en toch beroemt hij zich er op. Wij zien dus, dat de verachters van God, hoe meer zij zich meenen te verheffen, altijd moeten gewaarworden dat ze te meer in schande verzinken; en God geeft hen zoozeer over in een verkeerden zin, dat zij gaan roemen in hun ongerechtigheden om zich verfoeilijk te maken voor hemel en voor aarde. Wat is er dus te doen? Leeren wij ons te beroemen in het goede en te zien op hetgeen ons geoorloofd is. Want degenen die zich in hun grootheid beroemen, tarten zekerlijk God, ook omdat zij hun rijkdom en hun aanzien dikwijls verkregen hebben door ongeoorloofde middelen, door buitensporigheden, door wreedheden en allerlei afpersingen. Wanneer ze zich dus daarin beroemen, strekt dit om God te vertoornen. Hij die aan alle kanten geroofd heeft, zal zeggen: Ik heb goed, maar daar is het bloed van het arme volk dat hij uitgezogen heeft. Hij zal zeggen: Ik, ik heb het verworven, maar hoe? Door bedrog, kwade practijken, den een uitplunderd, den ander hard bejegend, en met omkeering van alle orde. Weer een ander zal door eerezucht en door ongeoorloofde middelen tot een zekere waardigheid zijn gekomen, en dan ook nog gerespecteerd willen worden. Dit is duidelijk God vertoornen.

Leeren wij dan (zooals ik reeds gezegd heb) ons te beroemen in wat God goedkeurt. Weliswaar is het, ook al moge er iets goeds in ons zijn, niet geoorloofd den lof zich toe te eigenen welken God voor Zichzelf heeft voorbehouden en waarvan men Hem de eere brengen moet, aangezien Hij ons alles heeft gegeven. Er mag dus hier geen sprake van zijn, alsof wat God ons geeft, ons toekwam. Maar ik zeg, dat wij ons alleen daarover moeten beroemen, dat het Gode behaagd heeft ons tot Zijn kinderen aan te nemen en omdat Hij ons de genade bewezen heeft in Zijn vreeze te wandelen, wijl Hij ons de kracht geeft om ons van het kwade te onthouden. Dat

is het, waarin wij moeten roemen. En dan, als wij klein en veracht zijn naar de wereld, moeten wij Hem bidden dat Hij ons lijdzaamheid geve en dat wij liever in zoo'n positie willen verkeerden, dan hoog te klimmen en verder ons te vermaken zooals de lieden der wereld dat doen, die zich op zoo'n manier vroolijk maken, dat niets hen meer kan terughouden. Ziedaar dan in hoofdzaak, hoe wij ons hebben te beroemen, nl. dat wij niet meer willen zijn dan God ons toelaat en dat wij niet wagen iets te doen dat Hij afkeurt, hoewel de wereld hen toejuicht, die tyrannie oefenen en zich aan alle kwaad te buiten gaan. Verzaken wij dan gemakkelijk en vrijwillig al dergelijken roem, niets zoekende dan voor God gekend en erkend te worden als Zijne kinderen. Dat is het in het kort wat wij nog hebben te onthouden.

Ten slotte wordt nog gezegd, dat Pilatus, ziende dat hij niets vorderde en dat het volk meer en meer oproerig werd, zijn handen wascht en zegt: Ik ben onschuldig aan het bloed van dezen mensch. Wij hebben reeds verklaard, dat de zuiverheid van onzen Heere Jezus moest bewezen en betuigd worden door den mond van den rechter zelf. Want wanneer gezegd wordt, dat Jezus Christus geleden heeft onder Pontius Pilatus en veroordeeld is, dan is het niet genoeg de geschiedenis gehoord te hebben; maar wij moeten tevens verstaan dat Jezus Christus niet slechts onschuldig is, maar dat Hij de bron is van alle heiligheid en volmaaktheid.

En hoe is Hij dan veroordeeld? Er zijn hier, naar het schijnt, twee verschillende zaken. Er staat, dat Hij het vlekkelooze Lam Gods is, en overmits Hij het Lam Gods is, moet Hij tot een offer veroordeeld worden. Dit woord Lam houdt in, dat Hij geofferd worden moet. En wat zegt de Wet van de offeranden? Dat het zonden en vervloekingen zijn. Daarom staat er ook, dat onze Heere Jezus een vloek geworden is voor ons, d.w.z. dat Hij de vervloeking ontvangen heeft, die over onze zonden moest komen. In die hoedanigheid en omstandigheid is Hij dus veroordeeld, aangezien God Hem gesteld had als een Lam, dat ten offer moest worden aangeboden. Maar ook moet Hij gekend worden als absoluut vlekkeloos en moet Zijn zuiverheid aan het licht komen, opdat wij voor onze zonden vreezen, totdat wij hebben bekend dat Jezus Christus het toonbeeld van alle volmaaktheid is; wij moeten komen tot onderzoek van onze zonden om ons daarover te mishagen en de veroordeeling te

billijken, welke ons bereid was, als wij daarvan niet door Hem waren bevrijd.

Wanneer nu Pilatus het bekken met water genomen heeft om zich de handen te wasschen, zoo was dat een al te lichtzinnige ceremonie, alsof hij daardoor voor God zich vrij kon maken. Maar wanneer hij trachtte de woede van het volk te stillen was het niet om zich bij God te verontschuldigen. Want hij heeft niet voor God betuigd dat hij onschuldig was, maar alleen voor het volk gezegd: Gij moogt toezien, want wat mij betreft, ik ben onschuldig. Het is alsof hij zeggen wilde: Gij dwingt mij hiertoe. Maar dat alles (zooals ik gezegd heb) helpt niets om hem te verontschuldigen. En hij komt ook zijn plicht als rechter niet na. Want hij moest liever honderdkeer sterven dan van zijn plicht af te wijken. Ook al had hij de heele wereld in oproer gezien, toch moest hij dezen hoogen moed hebben, te doen wat hij wist dat goed en rechtvaardig was. Maar wanneer hij ziet, dat het volk zoo razend is, laat hij zich meeslepen. Intusschen moet hij toch, ondanks zichzelf, getuigenis afleggen van de onschuld van onzen Heere Jezus Christus en met eigen mond Hem rechtvaardigen.

Niettemin laat hij het niet Hem te veroordeelen. Maar daarin ligt onze vertroosting. Want wij weten, dat wanneer wij heden gebracht worden voor God om voor Zijn stoel te verschijnen, dat niet leidt tot onze veroordeeling. Maar omdat het bloed, dat onze Heere Jezus gestort heeft, de ware reiniging onzer zielen is, neemt Hij ons aan als zuiver en rein.

Daar moeten wij dus onze toevlucht nemen. Intusschen willen wij ook op het woord letten, dat door de Joden uitgesproken is. Want zij worden zoo door Satan voortgedreven dat zij zeggen: Zij n bloed kome over ons en over onze kinderen. Nu waren zij het erfdeel Gods, het uitverkoren volk onder al de volkeren der aarde. En toch zien zij van die waardigheid af en van alle heilsbeloften en van dat heilig verbond, hetwelk God met hun geslacht had opgericht. Zoo zien wij ze dan beroofd van alle weldaden welke God hun tevoren had toegedeeld in zooverre zij stamden uit het geslacht van Abraham. En het bloed van onzen Heere Jezus heeft op hen moeten vallen tot ontsteltenis van hen en van heel hun zaad. Zoo had Hij hun ook tevoren doen weten: Uw ongerechtigheid zal haar toppunt bereiken en het bloed der martelaren, vanaf den rechtvaardigen Abel tot aan Zacharia den zoon van Barachia, die indertijd vermoord is, moet over u worden gebracht; en gij moet

zien, dat gij altijd moordenaren der profeten geweest zijt en daardoor tegen God en tegen Zijn Woord gestreden hebt. Zoo heeft dan het bloed van onzen Heere Jezus, dat de zaligheid moest zijn van heel de wereld en zelfs bijzonder van de Joden, omdat het eerstgeboorterecht hun toekwam, wraak geroepen tegen hen.

Maar wij moeten nu leeren ons daarin te dompelen en God te bidden, dat het over ons op een andere wijze kome, en over ons en over onze kinderen bijzonder, zoo nl. dat wij daardoor gewasschen en gereinigd worden. We moeten inzien, dat wij verfoeilijk zijn voor God vanwege onze zonden, totdat wij gewasschen worden en verdragen dat het bloed hetwelk eenmaal tot onze verlossing vergoten is, over ons kome en wij er mee besprengd worden door de kracht des Heiligen Geestes (zooals de heilige Petrus zegt in zijn algemeen zendbrief). En wij moeten ons wel wachten de genade te verwerpen, die ons door God wordt aangeboden, van welke de Joden beroofd zijn, omdat zij ondankbaar waren en niets hebben gedaan dan meer en meer Zijn wraak in te roepen. Laten wij dan heden gezind zijn om de reiniging van onzen Heere Jezus Christus aan te nemen, dewelke slechts door het geloof kan worden toegeëigend, en God bidden, dat wij niet tevergeefs deze afwassching ontvangen hebben, maar van dag tot dag worden gereinigd van alle onze vlekken. En het behage onzen God deze zuiverheid, welke ons verworven is door onzen Heere Jezus Christus, te doen gelden totdat wij gekomen zijn in Zijn Koninkrijk, waar wij van alle bederf onzer zonden zullen ontdaan zijn.

Matth. 27:27-44

Toen namen de krijgsknechten des stadhouders Jezus met zich in het rechthuis, en vergaderden over Hem de gansche bende.

En als zij Hem ontkleed hadden, deden zij Hem een purperen mantel om; en eene kroon van doornen gevlochten hebbende, zetten zij die op Zijn hoofd....

En uitgaande vonden zij eenen man van Cyrene, met name Simon; dezen dwongen zij, dat hij Zijn kruis droeg.

En gekomen zijnde tot de plaats, genaamd Golgotha, welke is gezegd Hoofdschedelplaats, gaven zij Hem te drinken edik met gal gemengd....

Toen werden met Hem twee moordenaars gekruisigd, één ter rechter-, en één ter linkerzijde.

En die voorbijgingen, lasterden Hem....¹⁾

Gelijk wij hierboven aangestipt hebben, moeten wij het nog beter bezien, dat het Koninkrijk van onzen Heere Jezus Christus niet van deze wereld is. Want wij zien, hoe Hij in smaadheid geweest is, dat men met Hem heeft gespot, en dat Hij, in plaats van een koninklijk diadeem, een doornenkroon heeft gedragen; dat Hij in plaats van een scepter een rietstaf heeft gehad, en daarna is Hem al wat men zich maar voorstellen kan om een mensch schande aan te doen, aangedaan. Als wij dan ook onze gedachten laten blijven bij hetgeen hier verhaald wordt, zal dat ons een oorzaak van ergernis zijn, om ons te vervreemden van onzen Heere Jezus Christus, en bijgevolg van alle hope der zaligheid. Maar we hebben door geloof het geestelijk Koninkrijk te beschouwen, waarvan hierboven melding gemaakt is; en dan zullen wij tot de conclusie kunnen komen, dat

¹⁾ Calv. Opera XLVI, 901—914.